

Situace u výskytu původce nákazy včel varroázy se v ČR meziročně zhoršila

27.3.2023 - Petr Vorlíček | Státní veterinární správa ČR

Z letošních výsledků pravidelného monitoringu varroázy vyplývá, že se meziročně zvýšil výskyt původce této nákazy, roztoče *Varroa destructor*. Druhým rokem po sobě se snížil podíl stanovišť zcela bez přítomnosti roztočů. Procento stanovišť s průměrným počtem roztočů nad tři naopak vzrostl. Státní veterinární správa (SVS) v této souvislosti upozorňuje včelaře, že na stanovištích s nálezem vyšším než tři roztoči v průměru na jedno včelstvo, mají v souladu s platnou Metodikou kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2023 povinnost nejpozději do 15. dubna provést léčebné ošetření všech včelstev na daném stanovišti.

Pro plošné sledování výskytu varroázy je každoročně vyšetřena tzv. zimní měl (spad na dně úlu) z každého stanoviště včel v ČR. Vzorky zimní měli je chovatel povinen odevzdat k vyšetření do 15. února daného roku. Na základě výsledků vyšetření vzorků je stanoveno předjarní léčebné ošetření včelstev. Zatímco loni bylo zcela bez roztoče zhruba 22 procent stanovišť, letos je to jen 17 procent. Podíl stanovišť s 0 – 3 roztoči se mírně snížil z 59,6 na 57,4 procent. Naopak podíl stanovišť s více než 3 roztoči vzrostl z 18,5 procent na více než čtvrtinu ze všech vzorků. Pro následné období je chovateli stanovena povinnost sledování nákazy a ošetření všech zamořených včelstev registrovanými veterinárními léčivými přípravky v souladu s příbalovou informací za účelem ochrany dlouhodobé generace včel před poškozením.

Ošetření včelstev proti varroáze je vhodné provádět podle pravidel stanovených v Metodickém pokynu SVS pro chovatele včel k prevenci a tlumení varroázy. *„Chtěli bychom apelovat na všechny chovatele, aby sledovali zdravotní stav včelstev v průběhu celého roku a nespolehali jen na výsledek povinného vyšetření po zimě,“* uvedl **ředitel veterinární sekce SVS Petr Šatrán.**

Varroázu způsobuje roztoč kleštík včelí (*Varroa destructor*), který parazituje jak na zavičkováném plodu, tak na dospělých včelách. Roztoč nabodává kutikulu plodu a dospělých včel a poškozuje tukové těleso včel. Tím ochuzuje včely o živiny, způsobuje oslabení imunitního systému. Varroáza v kombinaci s dalšími faktory, jako jsou virózy, chronické otravy, nízká úroveň zoohygieny, nedostatečná výživa, působí postupné slábnutí včelstev, které může vést až k jejich úhynu, pokud nejsou chovatelem včas provedena účinná opatření k tlumení varroázy. Trend výskytu původce varroázy na jednotlivých stanovištích i mezi jednotlivými regiony se může výrazně lišit. SVS proto i nadále klade důraz na individuální posouzení nakažové situace na konkrétním stanovišti na základě pravidelně prováděného monitoringu výskytu roztoče chovatelem a na cílené ošetření včelstev v indikovaných případech.

Podrobné informace k problematice varroázy a výsledkům jejího monitoringu v posledních letech jsou k dispozici na webu SVS.

<https://www.svscr.cz/situace-u-vyskytu-puvodce-nakazy-vcel-varroazy-se-v-cr-mezirocne-zhorsila>